

Pensioenfonds PME wil investeren in kerncentrales als de staat de risico's draagt

Herman Damveld

26 juli 2024

Het pensioenfonds PME “staat positief-kritisch tegenover eventuele investeringen in kerncentrales. (...) Maar dan moet er wel nog veel gebeuren, waarbij eerst de overheid aan zet is.”¹ Dat heeft PME op 25 juli 2024 meegedeeld in een persbericht samen met een rapport waarin een en ander wordt uiteengezet.²

Bouw kerncentrales zeer kostbaar

Een belangrijke kwestie hierbij zijn de kosten van de bouw van kerncentrales en hoe die worden gefinancierd, staat op pagina 11 van het rapport: “PME is gereserveerd ten aanzien van de financiering van kerncentrales. De hoge kosten voor de bouw en de lange duur die de bouw in beslag neemt, maken kerncentrales tot een zeer risicovolle belegging. Financiering van kerncentrales vraagt een leidende rol van de Staat, die in alle levensfasen van de kerncentrale een belangrijk deel van het risico op zich zal moeten nemen. Rendementszekerheid is een basisvoorwaarde voor PME zodat financiering ook bijdraagt aan de pensioenopbouw van deelnemers en gepensioneerden. De bouw van kerncentrales kent een zeer lange looptijd en is zeer kostbaar.”

Financiering via verhoging elektriciteitsrekening

PME stelt op pagina 9 van het rapport voor de Engelse manier van financiering van de bouw van kerncentrales over te nemen. “Van de verschillende financieringsconstructies is voornamelijk het Regulated Asset Base-model (RAB-model) het meest relevant voor beleggers zoals een pensioenfonds.”

Voor de Engelse kerncentrale Sizewell C wordt dit financieringsmodel gebruikt. De consumenten moeten volgens de RAB maandelijks een bedrag betalen vanaf het begin van de bouw van de kerncentrale. Op die manier dalen de financieringskosten van Sizewell C en hoeft de exploitant minder te lenen.^{3 4} De belastingbetalers dragen daarbij een groot deel van het risico. Ze betalen een bedrag vanaf het begin van de bouw, dus jaren voordat een kerncentrale in bedrijf komt. De toekomstige exploitant van de kerncentrale hoeft zo minder te lenen en dat geeft aanzienlijk lagere financieringskosten. Volgens een in 2020 verschenen rapport van het Nuclear Energy Agency in Parijs maken de financieringskosten namelijk zo'n 70% uit van de totale bouwkosten.⁵ Als de bouw van de kerncentrale vertraging oploopt of als de bouw om andere redenen duurder wordt, moeten de consumenten meer of langere tijd vooruit blijven betalen. Engelse consumentenorganisaties en de invloedrijke Engelse Nuclear Consulting Group hebben de afgelopen jaren herhaaldelijk naar voren gebracht dat op deze manier de risico's worden afgewenteld op de bevolking.^{6 7 8}

Toegepast op Nederland betekent het dat de consumenten (de Zeeuwen of alle Nederlanders?) dan maandelijks via hun elektriciteitsrekening vanaf het begin van de bouw een extra bedrag betalen. Bij Sizewell C gaat het volgens de Engelse regering om een maandelijks bedrag van omgerekend 32,5 miljoen euro per maand, dat is 1,15 euro per maand per huishouden.⁹ Voor Nederland zou dit neerkomen op 4 euro per huishouden per maand.¹⁰ Als uitsluitend de Zeeuwse huishoudens dat zouden moeten betalen, gaat het om 180 euro per huishouden per maand.¹¹ Voor Zuid-Holland gaat het om 19 euro per huishouden per maand en voor de provincie Groningen om 110 euro per huishouden per maand.^{12 13}

Beheersbaar kernafval?

Volgens pagina 11 van het PME-rapport is “in ieder scenario een beheersbare oplossing van radioactief afval en een hoog veiligheidsniveau van kerncentrales van groot belang voor voldoende maatschappelijke draagvlak voor kernenergie. Dat draagvlak zal de overheid moeten creëren door het voeren van een breed maatschappelijk debat waarin de voor- en nadelen van kernenergie worden gewogen, en waarin ruimte is voor zorgen die leven onder de bevolking, zowel nationaal als lokaal.”

Helaas staat in het rapport van PME nergens hoe een “beheersbare oplossing van radioactief afval” kan worden gerealiseerd. En is “beheersbaar” gedurende een miljoen jaar dat het kernafval gevaarlijk blijft wel mogelijk? Ook hierover zwijgt PME.

¹ <https://www.pmepensioen.nl/nieuws/pme-positief-kritisch-over-investeren-in-kerncentrales>, 25 juli 2024.

² <https://www.pmepensioen.nl/sites/default/files/documenten/pme-standpunt-kernenergie.pdf>, 25 juli 2024.

³ <https://stopsizewellc.org/core/wp-content/uploads/2023/11/HMT-Representation-Stop-SizeWell-C.pdf>, 21 november 2023.

⁴ <https://stopsizewellc.org/core/wp-content/uploads/2023/11/Letter-to-NAO-Gareth-Davies-from-3-MPs.pdf>, 21 november 2023.

⁵ <https://www.oecd.org/fr/publications/unlocking-reductions-in-the-construction-costs-of-nuclear-33ba86e1-en.htm>, 17 augustus 2020.

⁶ <https://www.citizensadvice.org.uk/>, 11 oktober 2019.

⁷ <https://www.nera.com/publications/archive/2020/a-rab-model-for-new-nuclear-power-plants--the-economics-of-inves.html>, 20 maart 2020.

⁸ <https://committees.parliament.uk/writtenevidence/111876/pdf/>, 28 oktober 2022.

⁹ <https://stopsizewellc.org/rab/>

¹⁰ <https://www.vzinfo.nl/bevolking/huishoudens>, 19 oktober 2023; op 1 januari 2023 telde Nederland 8,3 miljoen huishoudens (gemiddeld wonen er 2,1 mensen in een huishouden) en 4 euro per maand geeft 32,5 miljoen euro.

¹¹ <https://www.zeeland.nl/ruimte/bevolking>; Zeeland heeft 180.000 huishoudens en 180 euro per maand geeft 32,5 miljoen euro.

¹² https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/27738/programmaplan_flexwonen_2021-2024.pdf, 8 juni 2021; Zuid-Holland telt 3,6 miljoen inwoners en bij 2,1 mensen per huishouden gaat het om 19 euro per maand.

¹³ <https://www.oozo.nl/provincie/cijfers/groningen>, de provincie Groningen heeft 291.000 huishoudens en 110 euro per maand geeft 32,5 miljoen euro.